

ARBEIDS- OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Svar på høring om forslag til endret arbeidsulykkebegrep

Innledning

Det vises til høringsnotat fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 5. september 2025 og forslag til endringer i arbeidsulykkesbegrepet i folketrykkeloven.

Tolletaten har ingen spesielle merknader til endringsforslagets generelle tilnærming om å gå bort fra en relativisering av arbeidsulykkesbegrepet. Tolletaten mener det vil bli oppfattet som rettferdig at skader som oppstår under krevende, men vanlige arbeidsoppgaver, ikke lenger skal avvises, og at det er risikoen ved det konkrete arbeidet som utføres som skal vurderes. Det forutsettes i høringsforslaget at endringene skal gjøre det lettere å få erstatning for reelle yrkesskader, uavhengig av yrke og kjønn.

Spesielt om trening og øvelser

I høringsnotatet (s 35-) gis det spesiell omtale av de situasjoner der ansatte skader seg når de deltar på organisert trening/øvelse på situasjoner som kan oppstå i arbeidet. Dette vil være trening/øvelser i fysisk maktanvendelse som arrestasjonsteknikk, selvforsvar o.l.

Tolletaten har i dag ansatte i den operative delen av virksomheten som blir pålagt å gjennomføre trening/øvelse i fysisk maktanvendelse. Denne delen av høringsforslaget gis derfor spesiell omtale.

Etter dagens lovgivning, gis ikke skader som kan oppstå ved å delta på pålagt trening/øvelse rett til yrkesskadedekning. I dag har ansatte i politiet og kriminalomsorgen egne særskilte erstatningsordninger som gjelder ved skader oppstått under pålagt trening/øvelse. I likhet med politiet og kriminalomsorgen er Tolletaten av lovgiver gitt særlig hjemmel til å utøve makt dersom situasjonen krever det. Maktutøvelse ovenfor borgere er et særlig inngripende virkemiddel som innebærer at ansatte i den kontrolloperative delen av Tolletaten fra tid til annen vil stå i svært krevende situasjoner. For å minimalisere risikoen for skader, er det helt nødvendig å trene på selvforsvar og arrestasjonsteknikk for å være forberedt godt nok til å håndtere en farlig situasjon. Kursene pålegges først og fremst av sikkerhetsmessige grunner. Bruk av makt ovenfor borgerne krever at Tolletaten har en grundig og gjennomtenkt opplærings- og håndhevelsesstrategi.

Ansatte i Tolletaten bør derfor ivaretas etter de samme prinsipper og erstatningsordninger som for politiansatte og ansatte i kriminalomsorgen. Det kan argumenteres for at likebehandlingsprinsippet

utfordres dersom ulike erstatningsordninger under ellers like forhold skal gjelde for statsansatte, avhengig av om man er ansatt i Politiet, Kriminalomsorgen eller Tolletaten. Det viktigste med høringsforslaget er, slik vi oppfatter det, at Tolletatens ansatte sikres et realistisk og rettferdig erstatningsrettslig vern som står i forhold til risikoen ved pålagt trening/øvelse. Tolletaten mener derfor at høringen på dette punktet svarer ut et behov vi i lang tid har påpekt og at etatens ansatte får en tilsvarende løsning/vern som i dag gjelder for politiansatte og ansatte i Kriminalomsorgen.

Etatens standpunkt er – i likhet med høringsforslagets begrunnelse, at skader i forbindelse med realistisk trening og øvelse, eksempelvis arrestasjonsteknikk e.l., er en påkjenning og et utslag av en risiko ved arbeidet som overstiger livets alminnelige risiko.

At høringsforslaget legger opp til at arbeidstakere i Tolletaten som pålegges trening/øvelser erstatningsrettslig vil bli omfattet av arbeidsulykkesbegrepet gis derfor uforbeholden støtte.

Med hilsen

Gunhild Løkkevol

HR- og organisasjonsdirektør

Hilde Simenstad

Avdelingsdirektør HR

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottaker(e):
ARBEIDS- OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Kopimottaker(e):
Tolldirektør, Marianne Fålun
Grensedivisjonen, Maria Elisa Montes
Amundsen
FINANSDEPARTEMENTET
NORSK TOLLERFORBUND